

উপসংহাৰ

বৰ্তমান বিজ্ঞানৰ যুগ। বিজ্ঞানে মানুহৰ জীৱন আৰু জীৱিকীৰ প্ৰণালী এনেভাৱে সলনি কৰিছে যে এনে পৰিস্থিতিত দৈৱিক বা দ'ল দেৱালয়ৰ চিন্তা চৰ্চা প্ৰায় অপ্ৰাসংগিক বিষয় হৈ পৰিছে। কিন্তু দ'ল দেৱালয়বোৰ কেৱল দেৱ-দেৱীৰ পূজা অৰ্চনা বা কোনো অদৃশ্য শক্তিৰ কাৰ্য কলাপৰ স্থান বুলি গন্য কৰাও সমীচীন নহয়। কাৰণ, এফালে মানৱীয়তা আৰু আধ্যাত্মিক চিন্তা-চৰ্চা আৰু আনফালে মানুহৰ অন্ধ বিশ্বাসৰ বাবেই এনে স্থান সমূহ বিজ্ঞানৰ উত্তৰণৰ সময়তো সমানেই সমাদৰ লাভ কৰি বৰ্তি আছে। মানৱ জীৱনৰ ঘাট-প্ৰতিঘাটত হোৱা বিভিন্ন বিপৰ্যয়ৰ দুৰ্বল মুহূৰ্তত দিক্‌বিদিক হেৰুৱাই উপায়ৰ পথ বিচাৰি নাপাই মানুহৰ দুৰ্বল মনে দৈৱ শক্তিৰ সন্ধান বিচাৰে। কেতিয়াবা মানৱ মনৰ কৌতুহল পূৰ্ণ বিষয়ৰ বিজ্ঞানসন্মত ব্যাখ্যা নুবুজাৰ ফলত, মানুহে আশ্ৰয় বিছাৰে দৈৱ শক্তিৰ। বিজ্ঞানে মানুহৰ জীৱন-যাপন প্ৰণালী সহজ সাধ্য কৰিলেও সকলো আশা-আকাংক্ষা পূৰণ কৰিবলৈ গৈ কিছু ক্ষেত্ৰত থমকিব লগীয়াও হৈছে। মানুহৰ আশাবোৰ বাস্তৱায়িত কৰিবৰ বাবে মানুহে ঈশ্বৰৰ সন্ধান কৰে। এনে বিভিন্ন কাৰক আৰু প্ৰভাৱে সমাজলৈ আদৰি আনে অন্ধবিশ্বাস, কু-সংস্কাৰৰ দৰে সামাজিক ব্যাধিক। এনে পৰিস্থিতিত শিক্ষিত-অশিক্ষিত সকলো মানুহেই এপলক মানসিক শাস্তিৰে উশাহ লবলৈ আহৰি পায় ধৰ্মস্থান বোৰতেই। জীৱনৰ ব্যস্ততাপূৰ্ণ মুহূৰ্ত্তৰ পৰা কিছু বিশ্রাম লাভ কৰাৰ তাগিদাৰ লগতে পুৰণি কলা-কৃষ্টিক জীয়াই ৰখাৰ বাবে মানুহে ধৰ্মস্থানবোৰত অনুষ্ঠিত কৰে বিভিন্ন উৎসৱ- অনুষ্ঠানৰ। মানুহক একতাৰ ডোলেৰে বান্ধি ৰাখি সমাজত সুস্থিৰ বাতাবৰণ সৃষ্টিৰ লগতে আন বহু সামাজিক প্ৰয়োজন সাধন কৰি কৰি আহিছে মঠ-মন্দিৰ সমূহে। ভাষা, ধৰ্ম সম্প্ৰদায়ৰ ভেদা-ভেদ পাহৰি পাৰস্পৰিক ঐক্য বৰ্তাই ৰাখি সম্প্ৰীতিৰ এনাজৰী গঢ়াত মঠ-মন্দিৰ সমূহৰ উৎসৱ-অনুষ্ঠানবোৰে আশাব্যঞ্জক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। ইয়াৰ জৰিয়তে বহুক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ চৰ্চা আৰু বিকাশ সাধন হৈছে আৰু উত্তৰসূৰী সকলৰ বাবে সমাজৰ অতীত ইতিহাসক অবিকৃতৰূপে ধৰি ৰখাৰ পূৰ্ণ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত আছে।

মানুহৰ মানসিক উৎকৰ্ষ সাধন, আত্মিক উত্তৰণ তথা নিজৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিক পৃথক ৰূপত বিশ্ব দৰবাৰত তুলি ধৰাৰ হাবিয়াসৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনা থকা স্বত্বেও ঢকুৱাখনাৰ বিভিন্ন মঠ-মন্দিৰ আৰু তাত অনুষ্ঠিত উৎসৱ অনুষ্ঠানবোৰৰ প্ৰতি নৱ প্ৰজন্মৰ উদাসীনতাৰ দিশটোও চিন্তনীয় বিষয় হৈ পৰিছে। আধ্যাত্মিক চিন্তা চেতনাৰে মনৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰা সহজ-সৰল ভক্ত সকলৰ উৎসৱ-পাৰ্বণ সমূহত উৎসাহ জনক সঁহাৰিৰ সমান্তৰালভাৱে মন্দিৰ সমূহৰ উৎসৱ-অনুষ্ঠান বোৰক লৈ শোষণৰ মনোবৃত্তি ও প্ৰত্যক্ষ কৰা হৈছে। পূজাৰী সকলৰ দান-বৰঙণিৰ প্ৰতি লালায়িত মন, উৎসৱ-পাৰ্বণৰ নামত তোলা বৰঙণিৰ অপব্যৱহাৰ আদি সমাজৰ প্ৰতি অশুভনীয় লক্ষণ।

সমাজ সৃষ্টিৰ লগে-লগে মানুহে বিভিন্ন সামাজিক প্ৰয়োজনত মঠ-মন্দিৰ, উৎসৱ-অনুষ্ঠানৰ দৰে লোক কলাৰ জৰিয়তে সামাজিক, মানসিক, সাংস্কৃতিক চাহিদা পূৰণ কৰি আহিছে। মানৱ জাতিৰ আদিম অৱস্থাৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে সাংস্কৃতিক পথাৰখনত কৃষ্টিৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰা ধৰ্মানুষ্ঠান তথা উৎসৱ-অনুষ্ঠানবোৰত আধ্যাত্মিক উত্তৰণৰ বাবে এটা অনুকূল বাতাৱৰণ সৃষ্টি কৰাৰ সময় সমাগত। সমাজৰ পৰা হেৰাই যোৱা সততা, নৈতিকতা, আধ্যাত্মিকতা, ভাতৃহুবোধ আদি আত্মিক অনুভূতিবোৰক মানৱ হৃদয়ত পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ মঠ-মন্দিৰ, উৎসৱ পাৰ্বণবোৰে বহুল ক্ষেত্ৰ প্ৰদান কৰিব পাৰে। ক্ষয়িষ্ণুতাৰ অভিশাপে স্পৰ্শ কৰাৰ আগতেই ঢকুৱাখনাবাসী ৰাইজ, চৰকাৰ আৰু মন্দিৰ পৰিচালনা সমিতিৰ বিষয়-ববীয়া সকলে সুপৰিকল্পিত আঁচনি তৈয়াৰ কৰি তাক কাৰ্যকৰী কৰাটো বৰ্তমান সময়ত নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়।